

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

ภาวะของการเจ็บป่วยเป็นสิ่งที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ ประกอบกับผู้บริโภคเองไม่สามารถจะกำหนดได้ว่าตนเองนั้นจะต้องทำการรักษาหรือบริโภคเป็นจำนวนเท่าใดจึงจะเพียงพอ ก่อให้เกิดการสูญเสียทางการเงินแก่ประชาชน รัฐบาลจึงมีความพยายามในการดำเนินหลักการประกันสุขภาพเพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างมีความเสมอภาค และเกิดความเป็นธรรมในการเข้ารับบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข

สวัสดิการรักษายาบาลของข้าราชการและลูกจ้างประจำ เป็นรูปแบบหนึ่งของการประกันสุขภาพ เป็นส่วนของสิทธิประโยชน์ที่รัฐจัดให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างประจำ มีลักษณะเป็นการอุดหนุนด้านขวัญและกำลังใจ ส่วนหนึ่ง และเป็นการรักษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานหลักส่วนหนึ่ง ซึ่งมีสวัสดิการต่าง ๆ ที่ข้าราชการและลูกจ้างประจำได้รับ นับเป็นเหตุผลหลักรองจากความมั่นคงในหน้าที่การงาน ที่ทำให้ตัดสินใจเข้ารับราชการ

ปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ระบบใหม่ตามนโยบายของรัฐบาลในการปฏิรูประบบราชการกับองค์กรมหาชน ให้เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการสู่ความเป็นอิสระภายใต้การกำกับของรัฐ ให้มีระบบการบริหารงาน บริหารคนและบริหารเงินที่กำหนดขึ้นเอง ประกอบกับได้มีแนวคิดที่จะใช้ระบบประกันภัยที่เรียกว่า การประกันสุขภาพแทนที่ระบบการจ่ายค่ารักษายาบาลที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการประหยัดงบประมาณของรัฐที่ใช้สวัสดิการค่ารักษายาบาลแก่ข้าราชการและลูกจ้างประจำ หรือเพื่อใช้งบประมาณของรัฐให้เกิดผลประโยชน์คุ้มครองรักษายาบาลมากที่สุด แก่ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ดังนั้นการศึกษาในเรื่องของสวัสดิการค่ารักษายาบาล และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำหรือไม่ทำประกันสุขภาพเสริม นอกเหนือจากสวัสดิการค่ารักษายาบาลของข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ได้รับนั้น อาจจะเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับการจัดเตรียมความพร้อมทางด้านสวัสดิการค่ารักษายาบาลให้สอดคล้องขึ้นได้ เพื่อความมั่นคงในการปฏิบัติงานภายหลังการออกนอกระบบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ภายใต้สวัสดิการรักษายาของข้าราชการและลูกจ้างประจำในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศึกษาลักษณะการเจ็บป่วยและการใช้บริการทางการแพทย์ ภายใต้สวัสดิการรักษายาของข้าราชการและลูกจ้างประจำในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำประกันสุขภาพเสริม นอกเหนือจากสวัสดิการรักษายาของข้าราชการและลูกจ้างประจำที่มีอยู่ของข้าราชการและลูกจ้างประจำในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยในการศึกษาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสวัสดิการรักษายาของข้าราชการและลูกจ้างประจำ รวมทั้งบุคคลในครอบครัวที่มีสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากกองคลัง และศึกษาลักษณะการเจ็บป่วยต่าง ๆ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำประกันสุขภาพเสริม นอกเหนือจากสวัสดิการรักษายาที่ได้รับจากข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลจากงานวิจัยเรื่อง “การทำประกันสุขภาพเสริม ของข้าราชการและลูกจ้างประจำ: กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ข้อมูลดังกล่าวแบ่งเป็นปัจจัยทางประชากรและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ส่วนของผู้ที่ต้องพึ่งพาในครอบครัว ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้รวมของครอบครัว ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของครอบครัว ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจ ได้แก่ ค่าเบี้ยประกันที่จะต้องเผชิญ ความคิดเห็นที่มีต่อสวัสดิการรักษายาที่ได้รับ และปัจจัยทางด้านพฤติกรรมและสุขภาพ ได้แก่ การเลือกใช้ประเภทของโรงพยาบาล และภาวะการเป็นโรคเรื้อรัง นำปัจจัยดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำประกันสุขภาพเสริมของข้าราชการและลูกจ้างประจำ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ คือ แบบจำลองโลจิต (logit model) ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

ข้าราชการและลูกจ้างประจำ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ทำประกันสุขภาพเสริม คิดเป็นร้อยละ 10.52 ของจำนวนข้าราชการและลูกจ้างประจำ 1,530 คน โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำประกันสุขภาพเสริมของข้าราชการและลูกจ้างประจำ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ สถานภาพการสมรสที่สมรสแล้ว (MR) อายุ (AGE) รายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน (Y) การเลือกใช้ประเภทของโรงพยาบาล (HOS) ค่าเบี้ยประกันที่จะต้องเผชิญ (PREMIUM) และ ความคิดเห็นที่มีต่อสวัสดิการรักษายาที่ได้รับ (CSMBS) โดยตัวแปรสถานภาพการสมรสที่สมรสแล้ว (MR) อายุ (AGE) รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน (Y) การเลือกใช้ประเภทของโรงพยาบาล (HOS) มีผลต่อการทำประกันสุขภาพเสริมของข้าราชการและลูกจ้างประจำ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในทิศทางบวก ส่วนค่าเบี้ยประกันที่จะต้องเผชิญ

(PREMIUM) และความคิดเห็นที่มีต่อสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่ได้รับ มีผลต่อการทำประกันสุขภาพเสริมของข้าราชการและลูกจ้างประจำ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในทิศทางลบ

ส่วนตัวแปรอื่น ๆ คือ สัดส่วนของที่ต้องพึ่งพาในครอบครัว (DEP) การจะเป็นโรคเรื้อรัง (DI) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของครอบครัวเดือน พบว่าไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำประกันสุขภาพเสริมของข้าราชการและลูกจ้างประจำ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าส่วนใหญ่แล้วข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ทำประกันสุขภาพเสริมนั้นจะเป็นผู้ที่มีรายได้อยู่ในระดับสูง ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการเลือกใช้โรงพยาบาลของเอกชน มีความสามารถในการรับภาระค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ได้รับ หากมีการเปลี่ยนแปลงในสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลแล้วกลุ่มข้าราชการดังกล่าวจะไม่กระทบกระเทือนเท่าใดนัก แต่ผลกระทบดังกล่าวจะเกิดขึ้นกับกลุ่มข้าราชการและลูกจ้างประจำที่มีรายได้น้อย ซึ่งไม่สามารถที่จะรับภาระจากการทำประกันสุขภาพเสริมเพิ่มเติมเพื่อชดเชยได้ ทำให้สวัสดิการที่เคยได้รับลดน้อยลง ดังนั้นหากมีการปฏิรูปกิจการมหาวิทยาลัยแล้ว สวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างประจำที่จะกลายเป็นผู้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยนั้น ควรจะได้รับการคุ้มครองหรือมีมาตรการรองรับเพื่อให้ผลประโยชน์ตอบแทนไม่แตกต่างจากเดิมที่เป็นอยู่

5.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการศึกษาต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลเฉพาะกลุ่มข้าราชการและลูกจ้างประจำ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงควรระมัดระวังในการที่จะนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างกัน ในด้านเศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งมีผลต่อการทำประกันสุขภาพเสริมของข้าราชการและลูกจ้างประจำของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เนื่องจากเกิดข้อจำกัดทางด้านเวลาและข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้ จึงทำให้ข้อมูลทุติยภูมิมีไม่มากนักที่จะใช้อธิบายลักษณะของแนวโน้มค่าใช้จ่ายสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการและลูกจ้างประจำของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เป็นอย่างดี

3. ในการศึกษาครั้งนี้ ได้พิจารณาปัจจัยค่อนข้างมาก จึงอาจทำให้ปัจจัยที่มีความสำคัญที่มีอิทธิพลในการทำประกันสุขภาพเสริมของข้าราชการและลูกจ้างประจำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีนัยสำคัญไม่มากนัก เนื่องจากข้อมูลมีการกระจายค่อนข้างสูง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ถ้าผู้ศึกษาทดลองตัดตัวแปรบางตัวที่ไม่สำคัญออกไปบ้างอาจทำให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำประกันสุขภาพเสริมดังกล่าวได้ชัดเจนขึ้น